

Juozas Skirius – Lietuvos edukologijos universiteto profesorius, Pasaulio istorijos katedros vedėjas. Studijavo Vilniaus valstybiniame pedagoginiame institute, įgijo daktaro laipsnį Lietuvos istorijos institute. Stažuo­ tės ir mokslinės komandiruotės: Švedijos Tarptautinių santykių institute Stokholme, Litu­ anistikos tyrimo ir studijų centre Chicago’je, Vroclavo universitete Lenkijoje, Didžiojoje Britanijoje, Vokietijoje ir Izraelyje. Vizituo­ jantis pro­ fesorius Šiaulių universitete.

Keliolikos mokslo ir mokslo populiarinimo knygų autorius ir bendraautoris: „Lietuvos užat­ lantės di­ plomatija 1918-1929 metais: santykių su JAV politiniai ir ekonominiai aspektai“ (Vilnius, 1995), „Amerikos lietuvių tarybos veikla 1945-1948 m.: iš­ eivijos pastangos dėl Displaced persons act priėmimo“ (Chicago, 2001), „Lietuvos vyriausybės ryšiai su JAV lietuviams 1926-1940 metais: suartėjimo kelių paieškos“ (Vilnius, 2016) ir kt. autorius. „Amerikos lietuvių tarybos kūrimosi 1939-1941 m. atspindžiai dokumentuose ir spaudoje“ (Chicago, 1998), „Lietuvos užsienio reikalų ministrai 1918-1940“ (Kaunas, 1999) bendraautoris. Parengė monografijas apie diplomatus: „Lietuvių visuomenininkas ir diplomatas Bronius Kazys Balutis (1880-1967): Tėvynei paaukotas gyvenimas“ (2001), „Gyvenimas Amerikoje tarnaujant Lietuvai: JAV lietuvių veikėjas ir diplomatas Julius J. Bielskis (1891-1976)“ (Chicago, 2004; Vilnius, 2008); studiją apie ambasadorių Anicetą Simutį ir straipsnius apie garbės konsulą Antaną Šalną. Tyrinėja JAV lietuvių politinę ir ekonominę veiklą XX a. pirmoje pusėje bei Lietuvos užsienio politiką ir tarptautinius santykius 1918-1940 m. Šešių studijų priemonių studentams autorius.

Monografijoje, remiantis Lietuvos ir JAV lietuvių archyviniais dokumentais, periodine spauda, atsiminimais ir gausia literatūra, nušviečiami JAV lietuvių atlikti darbai Lietuvai 1918-2018 metais. Išskirti trys pagrindiniai laikotarpiai, kurių metu išeivija teikė finansinę-materialinę, politinę, propagandinę, kultūrinę paramą savo tautiečiams senojoje Tėvynėje ir Lietuvos valstybei; gynė Lietuvos nepriklausomybę, dėjo pastangas laisvinant lietuvių tautą iš okupacijų. Knygoje aptariama išeivijos paramos organizacijų veikla, bandoma apskaičiuoti paramą pinigine išraiška; fiksuojami organizacijų aktyvistai ir pavieniai asmenys, prisidėję finansinėmis aukomis ir savo darbu. Akivaizdžiai atsiskleidžia JAV lietuvių labdaringos veiklos, savanoriavimo ir aukojimo daugiau kaip šimtmetį siekianti tradicija, kuri, reikia manyti, bus išsaugota ir ateityje. Trumpai aptariamos ir Lietuvos valstybės pastangos įvertinti tą įvairiapusę išeivijos auką, kuri tam tikrais Lietuvai momentais buvo ypač aktuali, o kai kada net vienintelė.

Juozas Skirius
JAV lietuvių darbai Lietuvai 1918-2018 metais

Redaktorė Audronė V. Škiudaitė

Dailininkė Laima Zulonė

Išleido „Savas takas“ ir ko (Didžioji g. 4, Vilnius)

Spausdino „Standartų spaustuvė“ (Dariaus ir Girėno g. 39, Vilnius)

Tiražas 500 egz.